

AMS: Rettssaken i Østfold er over. Hva skjer videre?

Denne teksten ble først publisert på <http://einarflydal.com> den 22.05.2021.

Rettsaken med de 10 saksøkerne i Halden-området ble avsluttet fredag 21. mai, og nå skal vi vente på dommen.

Hva skjer nå videre? Hva gjør du som har helsegrunner for ikke å godta installasjon av ny måler, når du får varsler om stengning fra nettselskapet? Og hva gjør du som nå vil ha ut måleren du alt har fått installert? ...

Hvorfor er Halden-saken så viktig?

«Halden-saken» er den første saken om AMS-målerne i Norge som har vært ført med omfattende forberedelser både om jussen og om helseplager og -risiko fra AMS-målerne, og med mange ekspertvitner.

Dommen vil derfor – uansett utfall – få stor betydning framover for vurderingen av helse- og miljørisiko fra AMS-målere og annet tilsvarende utstyr, og for hvor mye hensyn som skal tas til dem som rammes spesielt hardt på grunn av overfølsomhet (*el-overfølsomhet*, eller med WHO's ord: «ideopatisk miljøintoleranse tilordnet elektromagnetiske felt») (IEI-EMF), som faller innenfor kode W90 og W90.8 i ICD-10, som er WHO's diagnosesystem).

Omfattende dokumentasjon

Kunnskapen som er lagt til grunn for saken, er summert opp i boka *Smartmålerne, skitten strøm, pulser og helsa*, som kan bestilles trykt for kr. 250 [HER](#) eller lastes ned gratis [HER](#). Dette er en lærebok og gir kilder og ekspertuttalelser som kan brukes i retten. Deler av det omfattende materialet som ble levert inn som dokumentasjon i saken, kan også bli gjort tilgjengelig. (Bredere bakgrunnskunnskap finner du i de andre bøkene som er kommet på norsk de siste årene, og som du også finner [HER](#), og i artikler du finner her på bloggen.)

Aksjonen *Vi tar AMS-målerne for retten!* har overført hele saken fra tingretten i Halden via YouTube-kanalen [EMFacets](#). I teksten under videoen setter vi nå inn lenker til de ulike delene, slik at du lettere kan velge bort pausene. De to første dagene er dessverre preget av dårlig lyd, som skyldtes videokonferanseutstyret i salen.

Saksøkernes ekspertvitner har levert skriftlige presentasjoner til sine forklaringer. Du finner dem i [bloggpost 21.05.21](#).

Rollen til aksjonen Vi tar AMS-målerne for retten!

Aksjonen *Vi tar AMS-målerne for retten!* er ikke selv part i saken, men er sterkt involvert i den, både med finansieringen og med faglig og praktisk bistand.

Fram til dom faller, vil derfor våre omtaler av saken være mest mulig nøytrale og faktoorienterte. Det hindrer ikke aksjonen eller undertegnede fra å fortsette arbeidet med å spre opplysning, gi råd og forme videre strategi.

Siden høsten 2018 har vi arbeidet med å få fram en pilotsak. Seks saker har vi satt i gang, men så har nettselskapene trukket seg, inntil vi sørget for å få «Halden-saken» for domstolen og bygget opp saken sammen med advokat Hugo Matre og flere gode hjelpere. Vi har finansiert dette med innsamlede midler. Påløpte kostnader er ikke ennå ferdig finansiert. (Se mer under Økonomi.)

Rettsakens tema

Saken dreier seg i realiteten om helsevirkninger fra AMS-målere. Juridisk dreier den seg om nettselskapet Elvia har rett til å stenge strømmen fra kunder som med helseargumentet motsetter seg utskiftning av måler til ny måler av AMS-type – med eller uten sender. Uten sender er den ingen AMS-måler, og nettselskapet er ikke pliktig til å installere den, men nettselskapet har uten tvil rettmessig adgang til å plassere måleutstyr i sikringsskapet.

Saksøkerne motsetter seg utskiftning til denne type måler av helsegrunner, mens Elvia krever å få skifte ut målerne – eventuelt uten sender der det foreligger legeattest – og krever dom på dette.

Partene er enige om at et hovedtema i saken ikke dreier seg om juss, men om helserisiko: «Er innsigelser begrunnet med helsevirkninger fra Aidon-målerne radiokommunikasjon og fra målerne skitten strøm «åpenbart urimelige»?»

Partene er uenige om helserisikoen:

Elvia hevder at den ikke fins, og at den derfor er åpenbart urimelig å påberope seg. Elvia har brukt dokumenter fra ICNIRP og WHO's The International EMF Project og tre ekspertvitner til å underbygge dette.

Saksøkerne har lagt fram et svært omfattende materiale og ekspertvitneforklaringer som hevder at helserisikoen er reell og betydelig, og knyttet til trådløs kommunikasjon og skitten strøm.

Saken har en del rent juridiske tema om hvilke lover og forskrifter som gjelder og/eller har forrang og hvordan de skal tolkes. Dette er mat for spesialister, og vi hopper over det her.

Mange andre tema med ulik relevans er trukket inn i løpet av rettsaken. Her er noen av dem:

- Har nettkundene en reell mulighet til å skaffe seg legeattest for fritak, når Helsedirektoratet har forbudt legene å skrive attester på at pasienten ikke tåler strålingen fra AMS-målere?
- Hvor fritt skal nettselskapene få bestemme hva slags utstyr de skal få installere i sikringsskapene hos sine kunder?
- Hvor store byrde er det for nettselskapene, evt. for samfunnet, å ha et lite antall kunder uten ny måler?
- Kan vi stole på grenseverdiene for stråling er relevante for det som skaper helserisiko, og er organisasjonene bak dem (ICNIRP og The International EMF Project i WHO) kvalifiserte og upartiske?
- Kan vi stole på utredningen som ligger til grunn for norsk helsevesens linje i spørsmål om helserisiko fra såkalt svake elektromagnetiske felt, FHI-rapport 2012:3?

- Hvor viktige er AMS-målere for «det grønne skiftet»?
- Er el-overfølsomhet skapt av elektromagnetiske felt, og hva er eventuelt mekanismen bak, eller skyldes el-overfølsomhet innbilning eller helt andre miljøstressorer?
- Hvor påvirkelige er biologiske systemer – altså liv – for ulike styrker, polarisert stråling og pulset stråling?
- Hvilke andre reelle tekniske løsninger kunne Elvia valgt for å fjerne, eller redusere helseproblemene, og hvem skal betale for dem?
- Har Energi Norge og Elvia undersøkt helseproblemene de ble advart om, så alvorlig og grundig som man bør kunne kreve av så store samfunnsaktører?
- Fritar pålegget fra NVE om utskifting til AMS-målere Elvia fra selvstendig ansvar for den tekniske løsningen og gjør det nødvendig for Elvia å bruke tvang for å få installert nye målere?
- Dersom saksøkerne vinner, hvor store problemer får da Elvia og andre nettselskap med folk som vil ha fjernet de nye målerne?
- Hvilken gruppe forskere danner en liten, «alternativ» gruppe – de som hevder at stråling under grenseverdiene kan skade, eller de som benekter det?
- Er saksøkernes ekspertvitner ukvalifiserte til å vurdere forskningen på feltet?
- Hva slags og hvor strenge formelle og «mekanistiske» beviskrav er det rimelig å bruke i forskning på biologiske virkninger?
- Foregår det interessekamp – med innslag av juks og svindel – for å begrunne dagens grenseverdier, eller skal vi ha full tiltro til forsikringene om hvor grundig og rent vitenskapelig utarbeidelsen av retningslinjene for grenseverdier foregår?

Mange av disse temaene blir berørt i partenes ekspertvitners forklaringer for retten (dag 2).

Når kommer dommen, og når får den virkning?

Det kan ta en stund før dommen kommer. Den kan komme før sommerferien, men det kan også hende den ikke kommer før etter rettsferien (som er omtrent fellesferien). Imens vil alt stå stille for saksøkernes vedkommende.

Dersom tapende part anker, vil det gå ytterligere lang tid – et halvt år eller mer – før saken kommer opp i lagmannsretten og det kommer en rettskraftig dom.

Det kan altså ta lang tid før en dom kommer og før den får praktisk virkning.

Langsamt og dyrt, men nødvendig

Dette langsommelige juridiske løpet er like fullt nødvendig og viktig for å få gjennomslag for helsesiden ved elektromagnetisk stråling.

Juridiske prosesser mot aktører innen AMS-målere, 5G og andre nye kilder til EMF, pågår nå mange steder rundt i verden. Dette arbeidet vil lykkes etter hvert, slik det har lykkes i forbindelse med andre miljøgifter som bly, PCB, asbest, glyfosat og tobakk. Det gjelder bare å opprettholde trykket og ta kampene i tilstrekkelig små porsjoner, slik at man kan vinne.

Men det koster penger: Elvia, og Energi Norge som har trådt inn som partshjelper, har presentert et krav på dekning av sine sakskostnader på i alt ganske nær en million kroner.

Fra saksøkernes side er det lagt fram et krav på dekning av sakskostnader som er vesentlig større. Jeg har ikke tallet ennå. Deler av dette er advokatregninger som vi alt har betalt, mens andre deler er til annen bistand vi har kjøpt, translatører, m.m.

Dersom saken ankes, vil vi trenge mer penger for å føre saken og for å sikre oss i tilfelle tap. Fordi så mange forstår at saken er viktig, håper vi at vi kan klare det med innsamlinger. For alternativet er å trekke seg og dermed tape saken.

Hva vil nettselskapene gjøre nå?

Vi tror at Energi Norge og nettselskapene kommer til å bruke pusterommet fram til rettskraftig dom kommer, til å presse på for å tvinge fram installasjoner hos dem som fortsatt ikke har skiftet måler. Hvor mange dette er, vet vi ikke, men vi kan vel anta at det er en del hundre på landsbasis.

Vi tror at nettselskapene raskt kommer til å gi stengningsvarsler og gå til domstolen for å få tvangsfullbyrdelsesdommer, slik at de kan tvinge seg inn for å installere målerne.

Under rettssaken hevdet Elvias advokatfullmektig at folk som ville ha fritak, kan skaffe seg legeattest og klarer å få det, eventuelt på at de har angst for AMS-måler. For de langt fleste betyr det å bruke uredelige metoder for å skaffe seg attest. Å få en attest på angst er noe de færreste ønsker, noe Elvia selvsagt kan bruke for å øke presset. Men det er selvsagt en mulighet, selv om slike uriktige attester vil bidra til å uthule fritaksordningen.

Slike uriktige attester er heller ikke nødvendig: Forbudet fra Helsedirektoratet er formet slik at det spesifikt retter seg mot AMS-målere. Det er ikke et forbud må skrive mer generelt at pasienten plages av elektromagnetiske felt og derfor ikke bør ha installert en AMS-måler, selv om det kanskje er hensikten.

(Slik norsk helsepolitikk er, er angst eneste legitime grunn for fritak: FHI-rapporten «slår fast» at det ikke lar seg påvise objektivt at EMF er årsak til reaksjoner, og så sluttes det derfra – klart feilaktig – til at det ikke kan være EMF som er årsaken, og at angst derfor må være grunnen. Dette er en kopi av konklusjonene fra det ICNIRP-styrte WHO-møtet om el-overfølsomhet i Praha i 2004, se Einar Flydals forklaring i retten, med kildehenvisning på foilen, [bloggpost 21.05.21.](#))

Hvordan skal du som blir truet, møte nettselskapet?

Hva skal du gjøre dersom nettselskapet truer deg med stengning eller med å gå til domstolen for å få en tvangsfullbyrdelsesdom?

Du kan be nettselskapet vente til etter dommen i Halden-saken er blitt rettskraftig, men det vil nok ikke nettselskapet. Vår advokats svar er derfor entydig:

Det er bare ett juridisk verktøy som står til rådighet – *midlertidig forføyning*, altså en midlertidig dom som stanser nettselskapet, begrunnet med fare for liv og helse. Helseaspektet er nettopp sentralt i Halden-saken, og derfor bør nettselskapet besinne seg til Halden-saken er over:

El-overfølsomhet utvikles blant annet ved at man eksponeres for menneskeskapte elektromagnetiske felt, og er oftest svært vanskelig å bli kvitt. Nettselskapet bør derfor ikke først få gjøre deg syk, for så å gi deg fritak.

Ulempen er at det koster 3 000 kroner å kreve midlertidig forføyning, og at du deretter må følge opp med en rettsak i neste omgang dersom ikke nettselskapet trekker sin stengningstrussel. Og som du har sett over: å føre saken for retten kan fort stå om langt større penger.

Du må derfor gå sammen med flere. Snakk med naboer og venner. Spør deg rundt på Facebook om andre i nabolaget er blitt varslet! Vær rask, for dersom du haler ut tida, får du for dårlig tid, og det

blir brukt mot deg i neste omgang at du har forsøkt å hale ut installasjonen.

Eller så må du sette i gang med ikke-juridiske midler. Her er det fantasien som setter grensene:
Sultestreik i inngangspartiet til nettselskapet? Flygeblad i nabolaget til nettselskapets direktør?
Merking med helsefareetiketter på alle sikringsskap i trappeoppgangen? Skrive i lokalavisa?

Vi i aksjonen *Vi tar AMS-målerne for retten!* arbeider med å finne effektive og realistiske strategier, og kommer raskt tilbake på dette.

Aksjonen *Vi tar AMS-målerne for retten!*

Einar Flydal og Torleif Dønnestad, den 22. mai 2021